

96ste vergadering

Dinsdag 24 juni 1997

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Bukman

Tegenwoordig zijn 139 leden, te weten:

Adelmund, Aiking-van Wageningen, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Assen, Augusteijn-Esser, Bakker, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Blauw, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Van den Bos, Van Boxtel, Bremmer, Bukman, M.M. van der Burg, V.A.M. van der Burg, Van de Camp, Cherribi, Cornielje, Crone, Van Dijke, Dijksma, Dijksman, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Duivesteijn, Essers, Feenstra, Fermina, Gabor, Van Gelder, Van Gijzel, Giskes, De Graaf, De Haan, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Van der Heijden, Hendriks, Hessing, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Hooger-vorst, De Hoop Scheffer, Houda, Huys, Janmaat, Jeekel, De Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Keur, Klein Molekamp, Koekkoek, De Koning, Korthals, Lambrechts, Lansink, Leers, Liemburg, Lilipaly, Marijnissen, Mateman, R.A. Meijer, Th.A.M. Meijer, Middel, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Nijpels-Hezemans, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Van der Ploeg, Poppe, Rabbae, Rehwin-keel, Reitsma, Remkes, Van Rey, Van 't Riet, Rijpstra, Roethof, Van Rooy, Rosenmüller, Rouvoet, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schutte, Schuurman, Sipkes, Smits, Stellingwerf, Sterk, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Van Traa, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Verkerk, Versnel-Schmitz, Visser-van Doorn, Vliegthart, Van der Vlies, Van Vliet, H. Vos, M.B. Vos, O.P.G. Vos,

Voûte-Droste, B.M. de Vries, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Van Wingerden, Witteveen-Hevinga, Wolffensperger, Wolters, Ybema, Van Zijl, Zijlstra en Van Zuijlen,

en de heren Dijkstal, vice-minister-president, minister van Binnenlandse Zaken, Ritzen, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Zalm, minister van Financiën, mevrouw Borst-Eilers, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Schmitz, staatssecretaris van Justitie, de heer Kohnstamm, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, mevrouw Netelenbos, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de heren Vermeend, staatssecretaris van Financiën, Tommel, staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, en mevrouw Terpstra, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

De Cloe, wegens bezigheden elders, de gehele week;

Soutendijk-van Appeldoorn, Verspaget en Ten Hoopen, wegens verblijf buitenslands, de gehele week;

Van der Linden en Woltjer, wegens verblijf buitenslands, ook morgen;

Blaauw, wegens verblijf buitenslands;

Dankers, wegens bezigheden elders;

H. Vos en Jorritsma-van Oosten, wegens bezigheden elders, alleen voor de avondvergadering.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Feenstra aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer a.i., over **milieuconvenanten in de Europese Gemeenschap**.

De heer **Feenstra** (PvdA): Voorzitter! Nederland heeft voor de uitvoering van het NMP-beleid inmiddels meer dan honderd milieuconvenanten opgesteld. Het convenant heeft zich ondertussen ontwikkeld tot een volwaardig instrument dat ook doelmatig en kosteneffectief is. Voor de voortgang van het milieubeleid is het dan ook van belang om het milieuconvenant als volwaardig beleidsinstrument te kunnen blijven hanteren en te kunnen blijven behouden, niet alleen voor de Nederlandse situatie, maar ook voor andere Europese lidstaten, mogelijk zelfs op het niveau van de Europese Gemeenschap zelf. De vraag is

Feenstra

echter of dit aanlokkelijke perspectief aanwezig is, dan wel dat het juist bedreigd wordt.

Afgelopen donderdagmorgen heeft de commissie milieubeheer van het Europees Parlement een verslag en een resolutie aangenomen over de milieuconvenanten. In dat verslag en die resolutie staan naast enkele terecht positieve opmerkingen over de toepasbaarheid van milieuconvenanten ook enkele opmerkingen die reeds in dit vroege stadium van de besluitvorming onze gerichte aandacht vragen. De wettelijke kwaliteit en de juridische gevolgen van de convenanten zouden bijvoorbeeld uiterst onduidelijk zijn. Ook lenen de milieuconvenanten zich, overeenkomstig de jurisprudentie van het Europees Hof, er principieel slechts in zeer beperkte mate voor om in richtlijnen op nationaal niveau omgezet te kunnen worden. Bovendien waarborgen de milieuconvenanten volgens de opvatting van het Europees Hof geen doelmatige bescherming van derden. Deze door de milieuc commissie overgenomen constatering zullen op termijn worden uitgewerkt en worden vastgelegd in een richtlijn met criteria voor het vaststellen van milieuconvenanten binnen de Gemeenschap. Volgens ons maakt deze opstelling een tijdig en alert ingrijpen van Nederlandse zijde noodzakelijk. Wij bepleiten een actieve milieudiplomatie. In dat verband stel ik de minister graag de volgende vragen.

1. Is de minister bekend met deze besluitvorming binnen de milieuc commissie van het Europees Parlement, met name op die onderdelen die bedreigend kunnen zijn voor de Nederlandse uitvoeringspraktijk van het milieubeleid via convenanten?

2. Hoe beoordeelt de minister deze en andere kritische kanttekeningen van de milieuc commissie bij het instrument convenant?

3. Hoeveel convenanten kent Nederland ter uitvoering van Europese verordeningen respectievelijk richtlijnen? Zijn en blijven deze convenanten rechtsgeldig, gelet op de opvattingen en de jurisprudentie van het Europees Hof, als implementatievormen van verordeningen respectievelijk richtlijnen?

4. Is de minister het met ons eens dat in het traject van nu nog slechts een commissieverslag, maar uiteindelijk een richtlijn Nederland nu

al actief zijn invloed moet aanwenden om de uitvoering van milieubeleid via convenanten veilig te kunnen stellen?

Gelet op de recente ervaringen met het Securitel-arrest lijkt ons ook de volgende vraag actueel. Er bestaat voor milieuconvenanten voor de lidstaten een kennisgevingsplicht bij de Europese Commissie. Heeft Nederland al zijn milieuconvenanten tijdig en volledig aangemeld?

□

Minister Dijkstal: Mijnheer de voorzitter! Ik zal deze vragen beantwoorden binnen het kader dat het kabinet voor zichzelf heeft vastgesteld ten aanzien van convenanten. Ik verwijs naar de aanwijzingen terzake. Een aantal aspecten dat te maken heeft met rechtszekerheid, rechtsgelijkheid, doorzichtigheid enzovoorts, is geregeld in de Nederlandse aanwijzingen voor convenanten.

De eerste vraag kan ik met "ja" beantwoorden. Wij zijn bekend met de besluitvorming in de milieuc commissie van het Europees Parlement.

In antwoord op vraag 2 het volgende. Het verslag van de milieuc commissie en de resolutie van het Europees Parlement zijn opgesteld naar aanleiding van een mededeling en een aanbeveling van de Europese Commissie inzake het gebruik van convenanten ter uitvoering van Europese regelgeving en convenanten op Europees niveau. Tot nu toe zijn Nederlandse convenanten vooral gericht op de uitvoering van het nationale beleid. Op de Milieuraad van 19 en 20 juni is naar aanleiding hiervan een resolutie aangenomen die het gebruik van convenanten ter implementatie van Europese richtlijnen bevordert. Daarin is ook aandacht besteed aan kwaliteit en reikwijdte van het gebruik van convenanten. Deze resolutie bevat ook waarborgen voor een goed gebruik van convenanten, zoals ook bedoeld in de concept-resolutie van het Europees Parlement. In de toekomst zullen Nederland en, naar verwachting, de andere lidstaten juist meer gebruik kunnen maken van convenanten ter uitvoering van Europese richtlijnen. In bovengenoemde mededeling en aanbeveling van de Europese Commissie van november 1996 zijn criteria geformuleerd voor het

gebruik van convenanten ter uitvoering van Europese richtlijnen.

In antwoord op vraag 3 wijs ik erop dat tot nu toe de ruimte voor het gebruik van convenanten ter implementatie van richtlijnen en verordeningen zeer beperkt is, met name door de tot nu toe terughoudende beoordeling van de Commissie van het instrument convenant. Het ontwerpverpakkingenconvenant 2 is een voorbeeld van dit gebruik. Dit convenant zal overigens worden genotificeerd bij de Commissie.

Naar aanleiding van vraag 4 merk ik op dat er, gezien de mededeling van de Commissie van november 1996 en de resolutie van de Raad van vorige week, geen richtlijn met criteria zal worden opgesteld. De mededeling van de Commissie bevat deze criteria namelijk reeds. In komende milieurichtlijnen zal specifiek worden aangegeven welke onderdelen met convenanten kunnen worden geïmplementeerd en welke voorwaarden daaraan moeten worden verbonden. Het aannemen van de resolutie in de Raad is mede een gevolg geweest van de actieve milieudiplomatie van Nederland.

In antwoord op de laatste vraag wijs ik erop dat de milieuconvenanten worden betrokken bij de beoordeling van het Securitel-arrest. Voorzover dit tot problemen mocht leiden, zullen deze onderdeel uitmaken van de verdere afwikkeling van de Securitel-zaak, waarvan de Kamer onlangs op de hoogte is gesteld.

□

De heer **Feenstra** (PvdA): Voorzitter! Ik dank de minister voor de beantwoording. Ik heet hem tevens welkom in dit milieu.

Hij gaf aan te verwachten dat Nederland en de lidstaten meer gebruik zullen kunnen maken van convenanten, maar ook dat de onderhandelingsruimte die de Europese Commissie biedt, beperkt is. Ik wil vooral dit laatste element onderstrepen. Ik roep de regering op om een zeer actieve en offensieve diplomatieke benadering te kiezen en het probleem niet te bagatelliseren. Ik zeg niet dat dit minister dit doet, maar er zijn signalen die erop wijzen dat met name binnen het Europees Parlement op die manier daarover gesproken wordt.

Mij viel daarbij op dat, behalve de passages die ik zojuist genoemd heb,

Feenstra

alle andere woordvoerders – uitgezonderd de Nederlandse – erg weinig ruimte lieten om, net zoals Nederland, ervaring met dit instrument op te doen. Het beeld werd geschetst dat convenanten uitsluitend vrijwillig gesloten worden en dat het vrijblijvende afspraken zijn. Voorstellen om dit instrument in de totale mix te behouden, werden bijkans vreugdevol en bijkans terechtwijzend verworpen. Het leek erop dat men rancuneus naar het succesvolle Nederlandse beleid keek.

Voor mij staat voorop dat wij dit instrument moeten handhaven. Ik roep de regering dan ook op om niet af te wachten tot er zich definitief besluitvorming terzake binnen Europa heeft ontwikkeld, maar andere lidstaten ervan te overtuigen dat dit instrument samen met een reeks van andere instrumenten doelmatig en kosteneffectief kan zijn. Wellicht kan Nederland in het kader van de offensieve milieudiplomatie andere lidstaten, andere woordvoerders, andere Europese fracties ervan overtuigen dat dit een buitengewoon waardevol instrument is.

Minister **Dijkstal**: De heer Feenstra heeft gelijk als hij zegt dat er bij een aantal lidstaten aanvankelijk zeer schoorvoetend is gereageerd op het instrument van convenanten. Wij weten ook dat een aantal noordelijke staten het gevoel heeft dat andere staten die het instrument van convenanten hanteren te gemakkelijk onder hun verplichtingen uitkomen. Andere staten vinden weer dat het instrument te weinig rechtszekerheid biedt. De convenanten die in Nederland worden gehanteerd en de criteria die nu ook op het Europese niveau zijn geformuleerd, bieden onzes inziens voldoende waarborgen om het convenant als een volwaardig instrument naast andere instrumenten te beschouwen. Wij willen dan ook graag ingaan op de uitnodiging van de heer Feenstra om dat aan anderen die daar wellicht over twijfelen, duidelijk te maken. Het is misschien wel van belang om nog eens te accentueren dat er naar ons gevoel sprake is van een doorbraak, omdat de gehele Milieuraad onlangs de mogelijkheid van dit instrument onder ogen heeft willen zien en heeft willen aanvaarden. Het tij lijkt gekeerd te zijn, maar nu wordt het zaak om het instrument

dan ook daadwerkelijk toegepast te zien in de diverse lidstaten, zoals straks zal zijn geïndiceerd in de richtlijn van de Commissie.

Vragen van het lid Hillen aan de staatssecretaris van Financiën, over **heffing van loonbelasting en premie volksverzekeringen over het vakantiegeld**.

De heer **Hillen** (CDA): Voorzitter! De afgelopen weken zijn er in de publiciteit tal van berichten verschenen over de mogelijkheid dat mensen een deel terug kunnen krijgen van de belasting die zij hebben betaald over vakantiegeld, omdat in de bouw nog steeds vakantiebonnen bestaan en over vakantiebonnen minder belasting geheven wordt dan over de vakantie-uitkering voor mensen die gewoon in loonbetrekking zijn. Dat zou voor alle loontrekkenden in Nederland een belastingvoordeel kunnen opleveren van enkele honderden guldens per jaar. Tot nu toe is er van de zijde van Financiën geen duidelijkheid over gegeven wat waar en wat niet waar is. Het is toch in het belang van betrokkenen om daar zo gauw mogelijk duidelijkheid over te krijgen. Daarom stel ik de staatssecretaris van Financiën de volgende vragen.

Ten eerste wil ik weten of het waar is dat die mogelijkheid bestaat en, zo ja, over hoeveel jaar dat speelt. Geldt die regeling ook in de komende jaren? Wordt zo'n regeling met vakantiebonnen bijvoorbeeld voor 2000 of 2001 afgebouwd of blijft zij nog veel langer bestaan? Over hoeveel jaar zou dat geld teruggeclaimd kunnen worden?

Ten tweede is het de vraag hoeveel schade de schatkist zal lijden op het moment dat de regering ongewild zo'n geweldige belastingverlichting aan elke burger moet geven.

Ten derde is het de vraag op welke manier de burgers dat geld kunnen terugkrijgen. Moeten zij in afwachting van nadere duidelijkheid hierover pro forma bezwaar maken? En ook als de staatssecretaris op dit moment nog niet met alle zekerheid kan zeggen of het wel of niet kan, omdat er bijvoorbeeld nog zaken onder de rechter zijn, is het dan toch van belang dat men vast pro forma

bezwaar maakt? Hoe moet de belastingdienst de gegevens verwerken als straks alle burgers pro forma bezwaar maken over hun vakantietoelage? Is het dan niet handiger om daarover bij de nieuwe aangiftebiljetten vanaf volgend jaar een regel mee te nemen, zodat het pro forma meteen geregeld is? Zoals de staatssecretaris weet: de belastingdienst kan het niet leuker maken, maar wel gemakkelijker.

Tot slot vraag ik de staatssecretaris, mocht het zijns inziens niet mogelijk zijn om terug te betalen, hoe hij verklaart dat een deel van de Nederlandse bevolking fiscaal op een andere manier behandeld wordt dan het andere deel? Hoe ziet hij dat tegen de achtergrond van het gelijkheidsbeginsel? Wil hij dan ten minste degenen die op dit moment dat voordeel genieten, op de kortst mogelijke termijn dat voordeel ontnemen?

Staatssecretaris **Vermeend**: Voorzitter! Ik heb die berichtgeving ook gelezen. Ik heb laten nagaan of er daarover uitspraken zijn gedaan door belastingrechters. Die zijn mij niet bekend. Wel is mij bekend dat een belastingplichtige of meerdere belastingplichtigen de stelling van de heer Hillen betrekken, te weten dat het vakantiegeld van een belastingplichtige niet voor 100% maar voor 75% in aanmerking moet worden genomen, zoals dat ook voor vakantiebonnen onder andere in de sfeer van de bouwvakken geldt. Iedereen kan ten aanzien van de belastingheffing een bepaalde stelling betrekken.

Ik kom op het gelijkheidsbeginsel. Vorig jaar is deze kwestie door mij bij de behandeling van wetsvoorstel 25051 inzake de aanpassing van de loon- en inkomstenbelasting in het kader van de vakantiebonnen aan de orde gesteld. Daarover zijn toen ook vragen gesteld. De door mij gekozen benadering werd toen Kamerbreed gesteund, zowel in de Tweede als in de Eerste Kamer. Ik heb toen een regeling voorgesteld op grond van artikel 45 van de uitvoeringsregeling loonbelasting, waarbij in ieder geval voor nieuwe regelingen de 75%-benadering niet meer aan de orde kan komen. Een volgend aspect was dat wij, gezien achtergrond van de regeling, in overleg zouden treden met het bedrijfsleven om de regeling